

VII. Sedmigradskyn pientenlastenkoulu ja Marian turvakoti.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan kertomus vuodelta 1910 oli seuraavaa sisällystä:

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan ovat vuonna 1910 kuuluneet seuraavat kaupunginvaltuuston valitsemat henkilöt, nimittäin yliopettaja, t:ri G. Borenius ja pastori E. Murén, valitut vuosiksi 1908—10, professori K. R. Wahlfors ja kansakoulutarkastaja A. Lilius, valitut vuosiksi 1909—11, professorit V. Th. Homén ja O. Aschan, valitut vuosiksi 1910—12, sekä johtokunnan valitsema koulujen taloudenhoitaja, luutnantti Aug. Fabritius, joka myös on johtokunnan toimenannosta hoitanut sen sihteerin tehtävät.

Puheenjohtajana on vuoden varrella toiminut professori Wahlfors sekä varapuheenjohtajana t:ri Borenius.

Opetuksesta ja koulunhoidosta ovat huolta pitäneet:

Sedmigradskyn pientenlastenkoulussa Oikokadun 7:ssä neiti Elin Skogman johtajattarena, apunansa opettajatar neiti Blonny Hannén ja opastaja Anna Malmström;

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun haaraosastossa Neljännen linjan 13:ssa neiti Nanny Lagerblad; sekä

Marian turvakodissa Annankadun 5:ssä pastorinrouva Anni Hofström sekä opastajat Zea Santamäki ja Sigrid Carlsson.

Koulujen toiminta alkoi tammikuun 15 päivänä ja päättyi keväällä toukokuun 31 päivänä. Epäsuotuisan sään johdosta täytyi tavannukainen huviretki Korkeasaareen jättää sikseen. Syksyllä koulut alottivat työnsä syyskuun 1 päivänä. Syyslukukausi päättyi joulukuun 18—20 päivänä pidetyillä lucia-juhlilla, joissa jaettiin tavallista joulukestitystä ja varattomimmille oppilaille luvattiin jalkineita (Sedmigradskyn pientenlastenkouluissa, toisessa 19 ja toi-

sessä 12 paria sekä Marian turvakodissa 20 paria), jotka niinkuin ennenkin jaettiin vasta kevätlukukauden alkaessa.

Joka päivä on lapsille koulutyön päätyttyä annettu lämmin ruoka-annos.

Niiden oppilaiden puolesta, joiden vanhemmilla on katsottu olevan varoja siihen, on kannettu koulumaksua, nimittäin:

Oikokadun koulussa 39 lapselta kumpaisellakin lukukaudella;

Kallion koulussa 30 lapselta kevä- ja 28 lapselta syyslukukaudella;

Marian turvakodissa 24 lapselta kevä- ja 26 lapselta syyslukukaudella.

Opetus kaikissa kolmessa koululaitoksessa oli järjestetty yleisesti tunnetun Fröbelin lastentarhametodin mukaan ja käsitti opettajattarien kertomuksia lasten uskonnollisten ja siveellisten tunteiden herättämiseksi sekä heidän ymmärryksensä ja käsityskykynsä kehittämiseksi, laskentoa, kirjoitusta, käsityötä, ulkolukua, laulua, voimistelua ja liikuntaleikkejä.

Koulutunteja on ollut kolme päivässä, ja on nämä jaettu tavallisesti puoli tuntia kestäviin sekä eräissä aineissa hiukan lyhempiin tahi pitempiin oppitunteihin, niinkuin seuraavat eri kouluista annetut tiedot lähemmin osottavat:

Oikokadun varrella oleva Sedmigradskyn pientenlastenkoulu.

Kevätlukukauden alussa oli oppilaita 60, nimittäin ensimmäisellä vuosikurssilla 13 poikaa ja 17 tyttöä sekä toisella vuosikurssilla 15 poikaa ja 15 tyttöä.

Oppilaista oli kevätlukukauden alussa:

Ensimmäisellä luokalla:

1 lapsi	4 vuotias
18 lasta	5 vuotiaita
11 „	6 „

Toisella luokalla:

18 lasta	6 vuotiaita
12 „	7 „

Kevätlukukauden lopussa päästettiin koulusta 41 lasta, nimittäin 20 poikaa ja 21 tyttöä. Näistä siirtyi 1 poika neiti Nissisen sekä 1 poika ja 2 tyttöä neiti Laurellin valmistavaan kouluun, muut alempaan kansakouluun.

Syyslukukauden alussa kirjoitettiin kouluun 41 lasta eli 16 poikaa ja 25 tyttöä, joten oppilaita jälleen oli 60, niistä ensimmäisellä vuosikurssilla 12 poikaa ja 18 tyttöä sekä toisella vuosikurssilla 11 poikaa ja 19 tyttöä.

Opetusta koulun aineissa on annettu seuraavaa jaoitusta noudattaen:

Kertomuksia: 2 puoltatuntia ensimmäisellä luokalla + 2 toisella luokalla, havainto-opetusta: 2 + 2, laskentoa: 2 + 2, kirjoitusta: 4 + 4, piirustusta: 2 + 2, ompelua: 3 + 2, palmikoimista: 2 + 2, rakentelua 2 + 0, laulua: 2 + 2, tikkujen asettelua: 1 + 0, pintain asettelua: 1 + 0, muovailua: 1 + 1, paperintaittamista: 2 + 1 (neljännestunteja), ulkolukua: 2 + 2 (neljännestunteja), voimistelua: 2 + 2 (neljännestunteja) sekä niinitöitä: 0 + 2 ($\frac{3}{4}$ tunteja).

Poissaolot nousivat kevätlukukaudella noin 12 %:iin sekä syyslukukaudella noin 10 %:iin opetustuntien luvusta.

Kalliossa oleva Sedmigradskyn pientenlastenkoulu.

Kevätlukukauden alussa oli oppilaita 36, nimittäin 21 tyttöä ja 15 poikaa.

Näistä oli:

8 lasta	5 vuotiaita
18 ”	6 ”
9 ”	7 ”
1 lapsi	8 vuotias

Kevätlukukauden päättyessä erosi 23 oppilasta siirtyäkseen alempaan kansakouluun.

Syyslukukauden alussa oli oppilaita taaskin 36, niistä 20 tyttöä ja 16 poikaa.

Tunnit jakautuivat kouluaineiden kesken seuraavasti:

Uskontoa: 1 puolituntia viikossa, kertomuksia 1, havainto-opetusta 2, laskentoa 2, laulua 2, laulujen sanain ja leikkien harjoitusta 3, voimistelua 2, kirjoitusta 3, piirustusta 3, pintain asettelua 2, muovailua 1, neulontaa 1, paperintaittamista 1, laululeikkejä 6 ja käsityötä 6.

Marian turvakoti.

Kevätlukukauden alussa oli oppilaita 60, nimittäin 30 poikaa ja 30 tyttöä.

Oppilaista oli:

2 lasta	4 vuotiaita
20 ”	5 ”
25 ”	6 ”
13 ”	7 ”

Poissaolot nousivat noin 9 %:iin opetustuntien määrästä.

Kouluaineita opetettiin seuraavaa jaoitusta noudattaen:

15 minuutin opetustunteja: paperintaittamista 2, pintain asettelua 2, ulkolukua 2, laulua 3 ja liikuntaleikkejä 6;

20—25 minuutin opetustunteja: kertomuksia 2, havainto-opetusta 2, laskentoa 2, kirjoitusta 3, piirustusta 2, rakentelua 2 ja tikkujen asettelua 2;

30 minuutin opetustunteja: ompelua 3 ja palmikoimista 3;

45 minuutin opetustunteja: muovailua 1.

Klo 1/2 11 ja 1/2 12 jälkeen oli oppilailla voimistelua tahi säännöllisiä leikkejä 5—10 minuutin aikana.

Johtokunnan kokouksessa syyskuun 26 päivänä ilmoitettiin kansakoulujen taloudenhoitajan, eversti Baeckmanin saattaneen pientenlastenkoulujen taloudenhoitajan tiedoksi:

1) että, sittenkun nyttemmin Neljännen linjan varrella oleva uusi kansakoulutalo oli luovutettu tarkoitukseensa eivätkä kansakoulut enää tarvinneet niitä varten kesällä 1907 Oikokadun talon n:o 7 lounaiskulmaan teetettyä rakennusta, oli kansakouluhallinto sanomalehdissä ilmoittamalla tarjonnut mainitut kouluhuoneistot vuokrattaviksi;

2) että toinen seuraus Kallion uuden kansakoulutalon valmistumisesta oli, että eräitä Marian turvakodin talosta vuokrattuja kansakouluhuoneistoja ei enää tarvittaisi, vaan palautettaisiin ne turvakodille, minkätähden pientenlastenkoulun johtokunnan tulisi ajoissa hankkiutua ottamaan takaisin ainakin muutamat kansakoulujen tarpeisiin vähemmän sopivat huoneistot, esimerkiksi alimmassa kerroksessa portista oikealle sijaitsevat huoneet; sekä

3) että, koska kansakoulut tarvitsivat Sedmigradskyn pientenlastenkoulun haaraosastolle Kalliosta luovutetun Neljännen linjan tontin n:o 13 alueen kokonaan, oli kansakouluhallinto tiedustellut, mistä hinnasta pientenlastenkoulujen johtokunta suostuisi luovuttamaan puheena olevalla alueella sijaitsevat rakennukset.

Nämä kolme asiaa ovat aiheuttaneet seuraavia toimenpiteitä johtokunnan puolelta:

1) Mitä ensinnä tulee Oikokadun talon n:o 7 lisärakennuksessa oleviin huoneisiin, päätti johtokunta kansakouluhallinnolle huomauttaa, että johtokunta, niinkuin pientenlastenkoulujen johtokunnan kesäkuun 8 päivänä 1907 tehdystä pöytäkirjasta näkyi, oli, siitä huolimatta että oli tavattoman vaikea jo samana kesänä ryhtyä teettämään haluttua lisärakennusta, kuitenkin katsonut välttämättömäksi koettaa täyttää silloisen kansakoulutarkastajan asiasta tekemää pakottavaa esitystä, koska kansakouluhallinnon oli muussa tapauksessa ilmoitettu voivan joutua pahaan pulaan tilan hankkimisessa kansakouluille syksyksi, ja katsoi johtokunta kansakouluhallinnon tämän johdosta olevan mikäli mahdollista koettaminen välttää mainittujen huoneistojen palauttamista pientenlastenkouluille. Toistaiseksi onkin kansakouluhallinto noudattanut tätä toivomusta ja usein mainittu lisärakennus on edelleen kansakoulujen käytettävänä.

2) Mitä tulee Ison Robertin- ja Annankadun kulmauksessa sijaitsevassa Marian turvakodin talossa oleviin kansakouluhuoneistoihin, katsoi pientenlastenkoulujen johtokunta olevan ennen kaikkia pitäminen huolta siitä, että kansakouluille vähemmän sopivat, alimmassa kerroksessa portista oikealle sijaitsevat huoneet jo kesäkuun 1 päivästä 1911 voitaisiin palauttaa johtokunnan käytettäväksi, mutta ehdollisesti myös ryhtyminen sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että muutkin kansakouluille vuokratut huoneistot voitaisiin ottaa takaisin käytettäväksi muihin tarkoituksiin. Joulukuun 16 päivänä pidetyssä kokouksessa puheenjohtaja ilmoitti johtokunnalle, että hän Marian turvakodin talossa toimitetun tarkastuksen johdosta, jolloin hän ensinnäkin oli vakuuttunut siitä, että on välttämätöntä turvakodin pientenlastenkoululle hankkia mukavampi huoneisto nykyisen erittäin epämukavan ja vanhettuneen salin sijaan, oli laadittanut alustavat piirustukset talon uudestirakentamiseksi, joten sen tila voitaisiin nykyistä paremmin käyttää hyväksi, ja oli hänestä näytänyt olevan sitä enemmän syytä tämän uudestirakennuksen teettämiseen, kun johtokunnan lienee valmistauduttava siihen, että kansakoulujen vuokraamat huoneistot luultavasti joka tapauksessa muuttaman vuoden kuluttua irtisanotaan.

3) Mitä vihdoin tulee kolmanteen edellä mainittuun asiaan, ilmoitettiin johtokunnan kokouksessa lokakuun 18 päivänä rahoit托imikamarilta saapuneen kirjelmän, jossa pyydettiin johtokunnan lausuntoa kansakoulujohtokunnan esityksestä että kaupunki lunastaisi Neljännen linjan varrella olevat pientenlastenkoulujen rakennukset, koska kansakoulut tarvitsivat Neljännen linjan tontin n:o 13 kokonaan. Tämän kirjelmän johdosta päätti johtokunta vastata että, kun kaupunki oli puheena olevan tontin luovuttanut pienten-

lastenkouluille sillä nimenomaisella ehdolla, että kaupunki tarvittaessa saisi lunastaa siinä olevat rakennukset, ei pientenlastenkoulujen puolelta tietenkään voitu panna estettä niiden lunastamiselle. Johtokunnan kokouksessa joulukuun 16 päivänä ilmoitettiin että, sittenkun molemmat asianosaiset olivat valinneet kaksi arvio miestä, nämä, jotka kaupunginarkkitehti puheenjohtajanaan olivat toimittaneet rakennusten katselmuksen, olivat arvioineet rakennukset 41,000 markan arvoisiksi.

Asia ei kuitenkaan vuoden varrella ehtinyt saapua kaupunginvaltuuston ratkaistavaksi.
